

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MDP CSONGRADMEGYEI BIZOTTSAGANAK LAPJA

XII. évfolyam, 28. szám

Ára: 50 fillér

Csütörtök, 1956. február 2.

MAI SZAMUNKBÓL:

ÚJ TERMELŐSZÖVETKEZETI
CSOPORTOK ALAKULNAK
ALSÓVÁROSON ÉS ÚJSZEGEDEN
(3. oldal)

ÚJABB SEGÍTSÉG
A CSALÁDIHÁZ ÉPÍTŐKNEK
(3. oldal)

LELKES MUNKA A LÁDAGYÁRBAN
(2. oldal)

Életbevágó kérdés

Alapvetően új és életbevágó kérdéskörrel van szó — így jellemezte Rákosi elvtárs a SZOT nemrégiben megtartott teljes ülésén a műszaki fejlesztést. A gyors és határozott fordulat szükségességét Szeged könnyűipari üzemében is több jelenség bizonyítja. Ha összehasonlítjuk az egyes gyártmányok előállítására fordított összegeket egyes külföldi gyártmányokra fordított költséggel, akkor azt tapasztaljuk, hogy esetenként drágábban termelünk. Ebben az is benne van, hogy egyes könnyűipari gyártmányokat nem gazdaságos külföldre szállítani. Mint ismeretes, a könnyűipari termékek nem gazdaságos exportjának csökkentése miatt az idén mintegy 3 százalékkal kevesebbet kell termelnünk, mint tavaly. A könnyűipar termelésének országos vonatkozásban való ilyen csökkentése korántsem jelenti, hogy nem tudjuk fedezni a szükségleteket. Sőt: növeljük a lakosság könnyűipari cikkeivel való ellátását.

A technika fejlesztése nem öncél, hanem eszköz a termelékenyebb munkára, a termelési költségek csökkentésére és ezen keresztül a dolgozó nép életszínvonalának növelésére. A technikai elmaradás a külkereskedelemben jelentkezik a legégetőbben, de nyilvánvalóan a belső életben is megmutatkozik egyes gyártmányok magas önköltségében. „S ez az elmaradás — mondotta Rákosi elvtárs a SZOT teljes ülésén — már most is erősen érezteti hatását az életszínvonal alakulásában. Hiszen azok az összegek, amelyeket mi árkiegyenlítés címen drágán, anyagpazarlással, nem szépen készített, korszerűtlen export-áruink után fizetünk, bizony hatalmas összegekre rúgnak. Ezeket az összegeket pedig az ipar műszaki színvonalának emelésével, a népjólét emelésére fordíthatnánk”. Ez is mutatja, hogy életbevágó kérdés, előrehaladásunk döntő láncszeme a technika fejlesztése.

Szeged, — a könnyűipar városa — üzemei a belső és a külföldi igények kielégítésére egyaránt termelnek. A Központi Vezetőség és a Minisztertanács levele, a novemberi párthatározat után a város üzemében sok hasznos javaslat született a műszakilag kultúraltabb munkára. Ezek közül jónéhányat még az elmúlt évben nagy eredményekkel alkalmaztak a termelésben. A Szegedi Ruhagyárban például műszaki intézkedésekkel, helyesebb gyártási eljárásokkal csupán decemberben 364 ezer 571 forinttal csökkentették a termelési költségeket. A Textilművekben — ebben az igen korszerű üzemben — az elmúlt évben 62 műszaki intézkedést, újítást valósítottak meg. Ezek is azt bizonyítják, hogy az üzemeken belül, „házilag” sok minden megoldható és vannak kimerítetlen lehetőségek. Ezért a korszerűsítést, a munkamódszerek tökéletesítését elsősorban helyi erőforrásokból kell végezni. S itt kell megmondani, hogy gépiparunknak is kell könnyűipari gépeket gyártani, — így is segítjük a könnyűipari üzemek korszerűsítését.

A műszaki fejlesztés, a munkamódszer tökéletesítése harcot is jelent az újért, a jobbért, a maradiság és a bürokrácia ellen. E harc sikeres megvívásához az üzemi pártbizottságok, pártszervezetek politikai munkájára is szükség van. Az üzemi pártszervezeteknek, a kommunisztáknak meggyőző szavakkal, jó példával sok apróbb és nagyobb tett kiváltását kell megteremteni; az üzemi dolgozók ügyévé tenni a technika fejlesztését. Ismerje meg jól minden műszaki és munkás, hogy leg-sajátosabb egyéni érdeke a viszonylagos technikai elmaradás minél gyorsabb megszüntetése, új módszerek alkalmazása. Korábban — a Központi Vezetőség és a Minisztertanács levele után — tömegével tettek javaslatot a dolgozók. Sajnos, a nemrégiben megtartott tervismertető értekezleteken elenyészően kevés volt a javaslatok száma. Ez is azt jelzi, hogy erősíteni kell a műszaki előrehaladásért a politikai meggyőző, felvilágosító munkát.

Az idén a minisztériumi iparban 4,8 százalékkal kell emelni a munka termelékenységét, s 3 százalékkal csökkenteni az önköltséget. Nem könnyű, de megoldható feladat ez és elengedhetetlenül megköveteli a technika fejlesztését, a munkamódszerek tökéletesítését. A műszaki konferenciákon az 1956-os év első negyedére és a későbbi időre is megjelölték, milyen intézkedéseket, újításokat valósítsanak meg a technikai előrehaladásért. Követelmény, hogy ezeket megvalósítsák és itt alkanak helye nincs. Szeged iparának is javítani kell a minőséget, bővíteni a választékot és ami talán a legfontosabb, maximálisan kell takarékoskodni a nyersanyaggal. Ne engedjük lazaságot az anyagnormáknál és munkálkodjunk azon, hogy belföldre éppúgy, mint külföldre tetszetősebb, jobb árúkat készítsünk, természetesen csökkentve az önköltséget. Helyesen van ilyen törekvés például a Szegedi Kenderfonógyárban is, ahol sikerült olyan vékony fonalat előállítani, amilyet eddig soha nem készítettek. Ez nagy eredmény, azonban a Kenderfonógyárban is tovább kell menni, mert jelenleg — bár az exportjuk bővült —, mégis kevesebb külföldi országba szállítanak, mint korábban.

A Fémipari és Finommechanikai Vállalatnál — a városi párt-vezetőbizottság javaslatára —, mint ismeretes, újításokat kivitelező részleget hoztak létre. Az üzemek az újítások kivitelezésénél éljenek a lehetőséggel, vegyék igénybe a részleg munkáját. S az eddigieknél jóval jobban kell kérni az üzemeknek a tudomány dolgozóinak segítségét. Az egyetem különböző tanszékei szívesen nyújtanak segítséget. Az MTE SZOT könnyűipari taggyeleteire is szép és nagy feladat vár.

Az üzemek vezetői, dolgozói, a tudomány emberei munkálkodjanak szüntelenül a technika fejlesztéséért. Nem kétséges, hogy a párt útmutatásával, közös erővel végrehajtjuk ezt a nagy fontosságú feladatot.

A MŰSZAKI KONFERENCIÁK NYOMÁBAN

Olcsóbb nyersanyagból minőségi fonál

Mi a helyzet a Szegedi Textilművekben? Hogyan használták fel az üzem fejlesztésére azokat a javaslatokat, amelyek a dolgozóktól érkeztek, amikor a technika fejlesztésére pártunk Központi Vezetősége felhívta figyelmünket? Bodó elvtárs, az üzem főtechnológusa válaszol erre a kérdésre a pontos számítások alapján: 165 javaslat érkezett be, ezek közül 107-et találtak hasznavehetőnek. Úgy tervezték, hogy 1955-56-ban 50 javaslatot valósítsanak meg, 57-et pedig a távlati tervhez csatolnak.

— Azonban jóval gyorsabb ütemben haladtunk előre, mint eredetileg terveztünk — mondja Bodó elvtárs. A számokból ugyanis az tűnik ki, hogy a múlt évben már

40 javaslatot

megvalósítottak, hogy az idei évre pedig további 27 javaslat kivitelezését határozták el, s így a távlati tervekben már csak 40 javaslat szerepel.

A 27 javaslat közül — amelyek megvalósítását az idei évre tervezték, — jelenleg több gépesítési és szervezési problémával foglalkozik. Közöttük talán az előfónó nyújtóművek meghajtásának átalakítási javaslata a legjelentősebb. Lényege abban áll, hogy a fonál nyújtását végző két — különböző sebességgel mozgó — hengerpárt néhány milliméterrel közelebb kell hozni egymáshoz, hogy a gyengébb minőségű, rövidebb elemi szálrésű gyapotot ugyanolyan jó minőségű fonállal lehessen feldolgozni, mint a jobb — vagyis hosszabb elemi szállal rendelkező — anyagot. Ezzel a technikai módosítással — amely valószínűleg még a napokban elkészül —

olcsóbb nyersanyagból

ugyanolyan jó minőségű fonalat készíthetnek, mint a

drágábbból, tehát jelentős összeget takaríthatnak meg.

Egy másik javaslat — amelyet ugyancsak hamarosan bevezetnek — a segédanyagokkal való takarékoskosságot szolgálja. A kártológépeken eddig pamut meghajtó-kötéletet használtak. Most ehelyett perlon-kötéletet fognak alkalmazni. A perlon-kötél élettartama tízszer nagyobb, mint a pamut-kötél, könnyen kiszámítható tehát, hogy milyen megtakarítást jelent.

Gépesítés a Vasöntődében

A Szegedi Vasöntődében a műszaki konferencián több javaslatot elfogadtak. Ezek közül 1955-re kilencet iktattak a műszaki intézkedési tervbe. Egy kivételével meg is valósították ezeket a javaslatokat. De ezt az egyet sem hanyagságból halasztották el, hanem egyrészt anyagiak híján, másrészt pedig — amint a főmérnök mondja — „tervezési hibát” követtek el. Miről van ugyanis szó? A kúpolókemence adagolását gépesíteni akarták több különböző — egyebek között egészségügyi — szempontból. Az volt a cél, hogy két ember munkaerejét szabadítsák fel. A terv, majd a berendezés el is készült, ki is próbálták, de csak részben érte el a célját: csupán egy ember tett szabaddá. A pillanatnyi kudarc nem zökkengette ki őket elgondolásukból. Ez év első negyedévére újra tervbevétték az adagoló gépesítését, illetve a megkezdett gépesítés tökéletesítését.

Mérnökök tízezrei a műszaki fejlesztésért

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének székházában szedán a kibővített választmányi ülés megvitatta a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségébe tömörült taggyeületek múlt évben végzett munkáját és az egyesület tagjai előtt álló idej feladatokat.

Valkó Endre, az egyesület főtitkára ismertette a szövetség előtt álló feladatokat. A márciusi határozatok után

Újabb kísérlet előtt a Hálógyárban

A MUANYAG FELHASZNÁLÁSBAN az elmúlt év fordulópont volt a Szegedi Hálógyár életében. Megkezdték a perlonnal való kísérletet, hogy halászhalót és különféle kötelet állítsanak elő belőle. Az 1955-ös év utolsó negyedére műszaki feladatként határozták meg a perlon cernázásának technikai megoldását, a perlon-hálók készítésének gyártási eljárása megállapítását is. Ezeket a feladatokat termelési értekezleten is többször megbeszél-

ték. Az üzem vezetői a munka előtt általános ismertetést adtak a perlonról, tulajdonságairól.

A műszaki intézkedési tervbe foglalt feladatokat — elmúlt év negyedik negyedében sikerrel elvégezték. S hazánk egyetlen hálógyárában történt hódított a műanyag. Bebizonyosodott a gyakorlatban, hogy a műanyag jóval időtállóbb, mint például a kenderből készült háló.

A munka közben természetesen a dolgozók kisebb-nagyobb javaslatokat tettek a helyes gyártás kialakításához. Így oldották meg a perlon-hálónál a szálvégek tökéletes elmunkálását is.

Az üzem vezetői a perlonnal kapcsolatos munkáról, a kísérletek eredményeiről, átfogó összeítést adnak a Könnyűipari Minisztériumnak is.

MOST ÚJABB kísérletek előtt állnak a Hálógyárban. Nem is olyan sokára olasz szintetikus műanyaggal: nylonnal kell dolgozni. A perlon és a nylon között sok az azonos tulajdonság, hiszen mindkettő szintetikus műanyag. A perlon azonban sodrott, a nylon viszont sodrat nélküli szalag lesz. Azt jelenti ez, tehát, hogy

más módon kell végezni a nylonnal a termelési folyamatot, mint a perlonnal. Eppen ezért alaposan készülnék erre

és megszerezték a nylon feldolgozásával kapcsolatos szakmai irodalmat.

Ha a nylonnal megkezdik a kísérletet, természetesen általános műszaki ismertetést adnak róla a dolgozóknak. A termelés folyamataiban aztán sok apróbb-nagyobb tapasztalatra tesznek szert a munkások, amelyeknek alapján a műszakiak kimunkálhatják a feldolgozás helyes módszerét. A munkások javaslataival — mint korábban a perlonnal — meghatározzák a szükséges műszaki intézkedéseket, mind a cernázásra, mind a hálókötésre.

A HALÓGYÁRIAK nem félnek az újtól, a műanyagtól. Eddigi sikereik bizonyítják ezt és semmi kétség abban, hogy odaadó munkával megtalálják a nylon feldolgozásának leghelyesebb módját is.

A kémiai tudományok kandidátusa

Kijárhassam, aztán pénzt keresek. Segítem szüleim...

Nem váltotta be szavát, s ma örülünk is neki. A felszabadulás után csak nyaranként lehetett látni a kendergyárban, az év többi részét az egyetem padjaiban töltötte. Koczka Sándor bácsi már ekkor büszkélkedett: „Károly fiam egyetlenre jár”. Károly ezt csak másoktól hallotta, neki mindig azt mondta az apja: „Tanulj, most tanulhatsz!”

Károly tanult. Ösztöndíjat kapott az államtól, nem kellett most már tandíjra, könyvre, sőt még ruhára sem pénz.

1955. május 12-én rövid hírt közölt a Délmagyarországon: „Ma déli 12 órakor Koczka Károly aspiráns védi meg kandidátusi disszertációját. Címe: Aminoalkoholok sztereospecifikus reakciói. Ez a vita különösen azért jelentős, mert a szegedi egyetemen most vitatnak meg először kandidátusi disszertációt.” A kendergyárban Koczka Sándor nagyon várta már ezt a napot. A legsebbe álmaiban sem merie álmodni, hogy az ő fia a kémiai tudományok

kandidátusa lesz. És az lett, fiatalon, 29 éves korában.

Most itt ülünk egymással szemben. A vizgák szünetében beszélgetünk. Tizenkét év alatt nem sokat változott. Most is szótlan és néha egy kicsit komor. Hallani sem akar arról, hogy róla írjanak. Amikor azonban a vizsgáztatóról beszél, felcsillan a szeme.

— Nehéz munka. Nem is tudod milyen felelősséggel jár ez. Gyógyszerész hallgatók vizsgáznak. Az egyik bizony hadilábon állt a tanulással, keveset tudott. Képzeld, amikor megmondtam neki, hogy gyenge, szinte kérkedően a szemembe mondta: „En munkás származású vagyok”. Fájt nagyon, hogy ezt mondta. Azt válaszoltam, hogy akkor még inkább kellene tudnia. A gyógyszerésznek tévedni nem lehet. Az ő tévedése emberéletbe kerülhet. Tanuljon jobban... mondtam neki s magamban elhatároztam, évközben jobban figyeljek majd rá és egy kicsit segítem.

Az első vizsgáztatást tartotta Koczka Károly adjunktus, a kémiai tudományok kandidátusa. Sokan az egyetemisták közül nem is tudják, hogy édesapja ma is a kendergyár dolgozója. Koczka Károly persze nem kérkedik munkásszámításával. Szerényen, csendben dolgozik. Az új népi értelmiség egyik tehetséges tagja.